

ΔΙΑΛΕΞΗ 1^Η

**“Ζήτηση, Προσφορά, Ελαστικότητες
και Ισορροπία”^{TM}**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ

Μάθημα : Πολιτική Οικονομία και Δημόσια Οικονομική

**ρούλα
μακρή**

Τι είναι αγορά;

Είναι μια ομάδα αγοραστών και πωλητών ενός συγκεκριμένου αγαθού ή υπηρεσίας. Οι αγοραστές καθορίζουν την ζήτηση του προϊόντος και οι πωλητές την προσφορά του.

Είδη αγορών

- Μονοπώλιο (monopoly)
- Ολιγοπώλιο (oligopoly)
- Τέλειος ανταγωνισμός (perfect competition)
- Μονοπωλιακός ανταγωνισμός (monopolistic competition)

Τι είναι ζητούμενη ποσότητα ενός αγαθού;

Είναι η ποσότητα του αγαθού που οι αγοραστές θέλουν και μπορούν να αγοράσουν.

Νόμος της Ζήτησης

Η ζητούμενη ποσότητα ενός αγαθού μειώνεται όταν αυξάνεται η τιμή του και αντίστροφα. Προϋπόθεση όλοι οι άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση του αγαθού να παραμένουν σταθεροί.

Προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης ενός αγαθού

- Εισόδημα
- Τιμές συνδεόμενων αγαθών
- Προτιμήσεις
- Προσδοκίες
- Αριθμός αγοραστών

Διάκριση αγαθών με βάση το εισόδημα

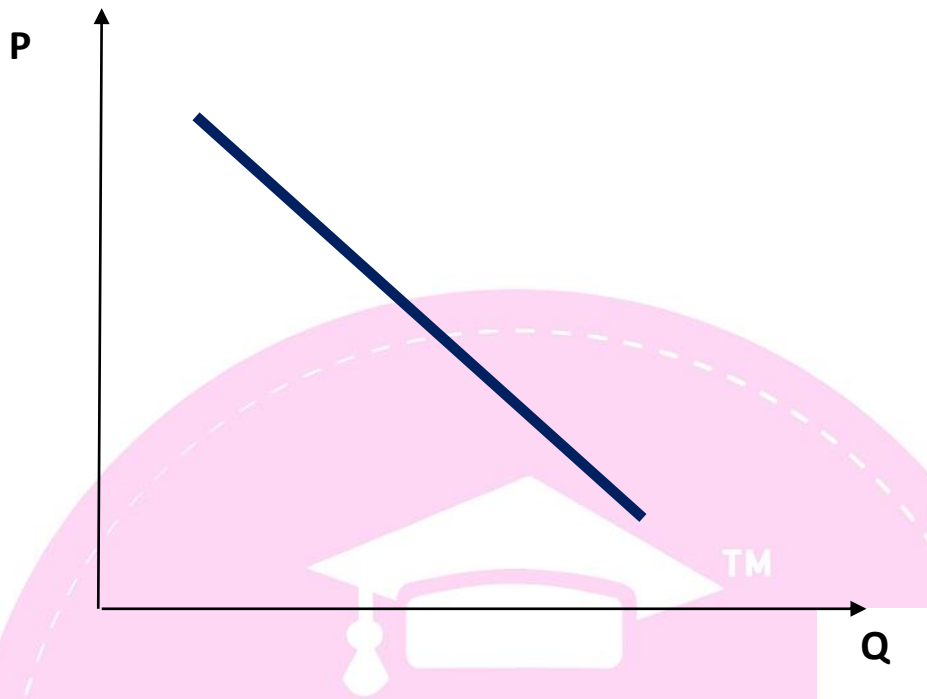
- Κανονικά (normal goods)
- Κατώτερα (inferior goods)

Διάκριση συνδεόμενων αγαθών

- Υποκατάσταστα (substitutes)
- Συμπληρωματικά (complements)

Τι είναι και τι δείχνει η καμπύλη ζήτησης (demand curve) ενός αγαθού;

Είναι η καμπύλη που δείχνει τη σχέση ανάμεσα στην τιμή ενός αγαθού και στην ζητούμενη ποσότητά του.

+ Γιατί η καμπύλη ζήτησης έχει αρνητική κλίση;

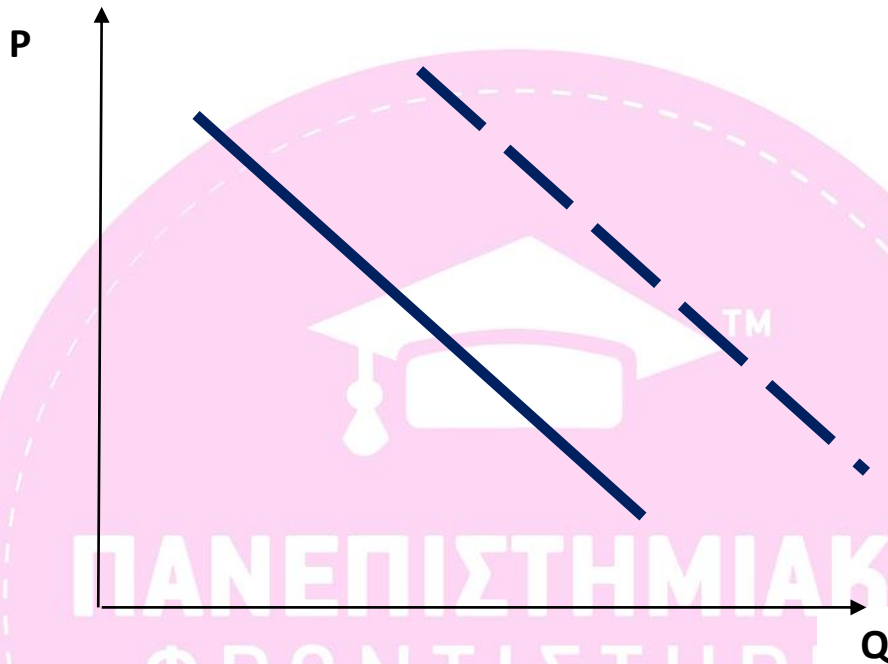
Διότι η σχέση μεταξύ τιμής και ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού είναι αρνητική, δηλαδή όταν το ένα αυξάνεται το άλλο μειώνεται.

+ Ποιά είναι η διαφορά μεταξύ αγοραίας και ατομικής ζήτησης;

Η αγοραία ζήτηση είναι το άθροισμα των ατομικών ζητήσεων.

Πότε μετατοπίζεται η καμπύλη ζήτησης;

Όταν μεταβάλλεται ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης, εκτός της τιμής.

Πότε μετατοπίζεται η καμπύλη ζήτησης;

Όταν μεταβάλλεται ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης, εκτός της τιμής.

Πότε έχουμε μετακίνηση κατά μήκος της καμπύλης ζήτησης;

Όταν μεταβληθεί η τιμή μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση η ζητούμενη ποσότητα, επομένως έχουμε μετακίνηση κατά μήκος της καμπύλης ζήτησης.

Τί είναι η προσφερόμενη ποσότητα ενός αγαθού;

Είναι η ποσότητα ενός αγαθού που πωλητές είναι διατεθειμένοι και ικανοί να πωλήσουν.

Νόμος της Προσφοράς

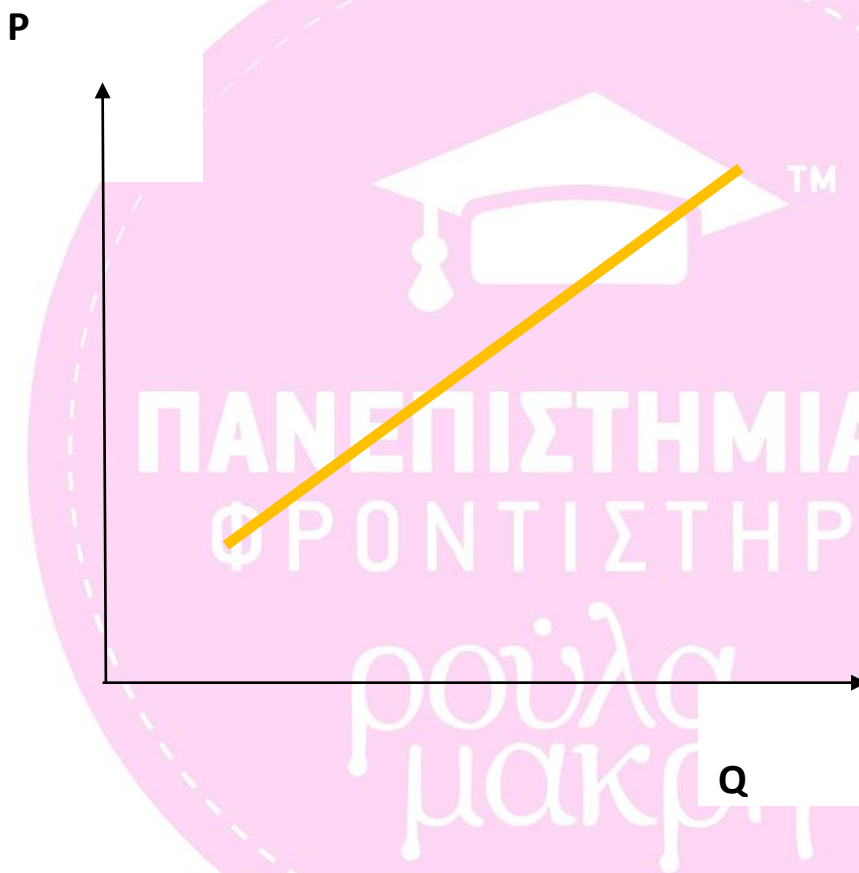
Η προσφερόμενη ποσότητα ενός αγαθού αυξάνεται όταν αυξάνεται η τιμή του και αντίστροφα. Προϋπόθεση όλοι οι άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά του αγαθού να παραμένουν σταθεροί.

Προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφοράς ενός αγαθού

- Τιμές εισροών
- Τεχνολογία
- Προσδοκίες
- Αριθμός πωλητών

Τί είναι και τι δείχνει η καμπύλη προσφοράς (supply curve) ενός αγαθού;

Είναι η καμπύλη που δείχνει τη σχέση ανάμεσα στην τιμή ενός αγαθού και στην προσφερόμενη ποσότητά του.

Γιατί η καμπύλη προσφοράς έχει θετική κλίση;

Διότι η σχέση μεταξύ τιμής και προσφερόμενης ποσότητας ενός αγαθού είναι θετική, δηλαδή όταν το ένα αυξάνεται και το άλλο αυξάνεται.

Ποιά είναι η διαφορά μεταξύ αγοραίας και ατομικής προσφοράς;

Η αγοραία προσφορά είναι το άθροισμα των ατομικών προσφορών.

Πότε μετατοπίζεται η καμπύλη προσφοράς;

Όταν μεταβάλλεται ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της προσφοράς, εκτός της τιμής.

Πότε έχουμε ισορροπία στην αγορά;

Όταν η ζήτηση ισούται με την προσφορά. Είναι το σημείο τομής των δύο καμπυλών.

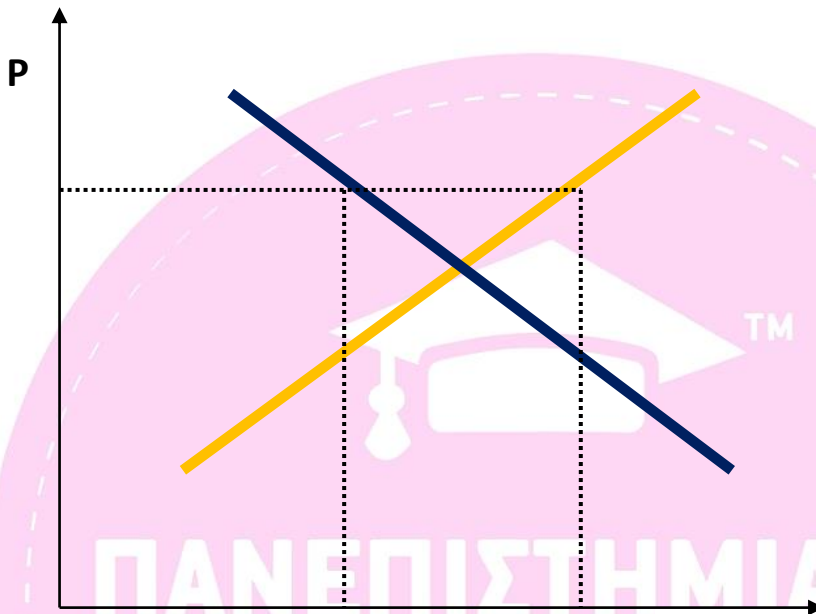

Τι είναι τιμή ισορροπίας;

Είναι η τιμή που εξισορροπεί την προσφορά και τη ζήτηση.

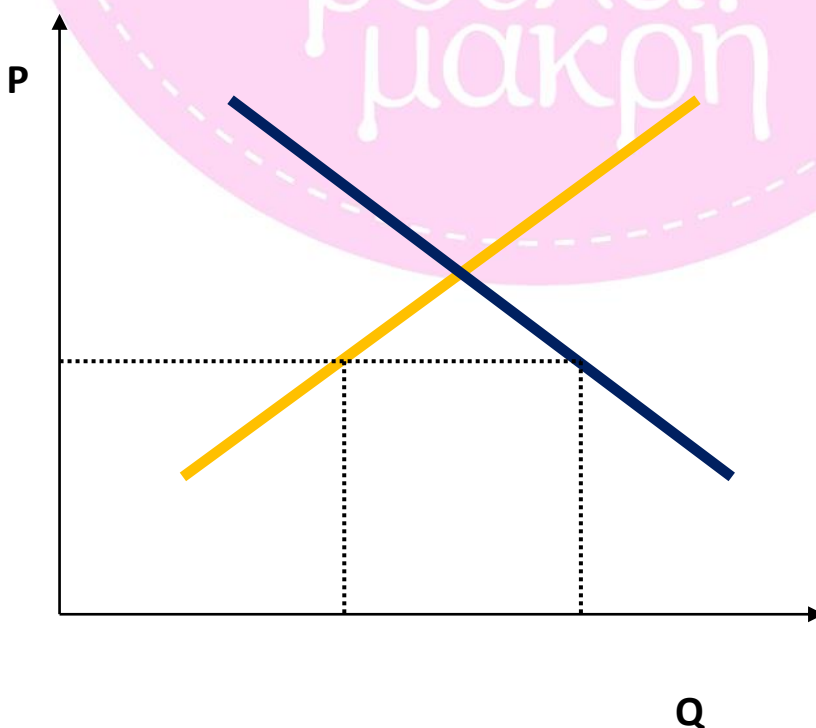
Πότε έχουμε υπερβάλλουσα προσφορά;

Όταν η προσφερόμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη από τη ζητούμενη.

Πότε έχουμε υπερβάλλουσα ζήτηση;

Όταν η ζητούμενη ποσότητα είναι μεγαλύτερη από την προσφερόμενη

Τι μετρά η ελαστικότητα;

Μετρά πόσο ευαίσθητη είναι η ζητούμενη ή η προσφερόμενη ποσότητα στους προσδιοριστικούς της παράγοντες.

Τι μετρά η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή;

Μετρά το βαθμό στον οποίο η ζητούμενη ποσότητα ανταποκρίθηκε στη μεταβολή της τιμής.

Ζήτηση ανάλογα με την ελαστικότητα ως προς την τιμή

- Ελαστική (Η ζητούμενη ποσότητα ανταποκρίνεται αρκετά στις μεταβολές της τιμής)
- Ανελαστική (Η ζητούμενη ποσότητα ανταποκρίνεται ελάχιστα στις μεταβολές της τιμής)

Είδη αγαθών με ελαστική και ανελαστική αντίστοιχα ζήτηση

- Τα αγαθά πολυτελείας έχουν ελαστική ζήτηση
- Τα αναγκαία αγαθά έχουν ανελαστική ζήτηση
- Τα υποκατάστατα αγαθά έχουν συνήθως ελαστική ζήτηση

Χρόνος και ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή

Τα αγαθα τείνουν να έχουν πιο ελαστική ζήτηση στη διάρκεια μεγάλου χρονικού ορίζοντα.

Πώς υπολογίζεται η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή;

Από τον τύπο :

Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή

$$= \frac{\text{Ποσοστιαία μεταβολή ζητούμενης ποσότητας}}{\text{Ποσοστιαία μεταβολή τιμής}}$$

$$E_D = \frac{\frac{dQ}{Q}}{\frac{dP}{P}}$$

Τιμές ελαστικότητας ζήτησης και είδος ζήτησης

$|E_D| > 1$, ελαστική ζήτηση

$|E_D| < 1$, ανελαστική ζήτηση

$|E_D| = 1$, ζήτηση μοναδιαίας ελαστικότητας (ούτε ελαστική, ούτε ανελαστική)

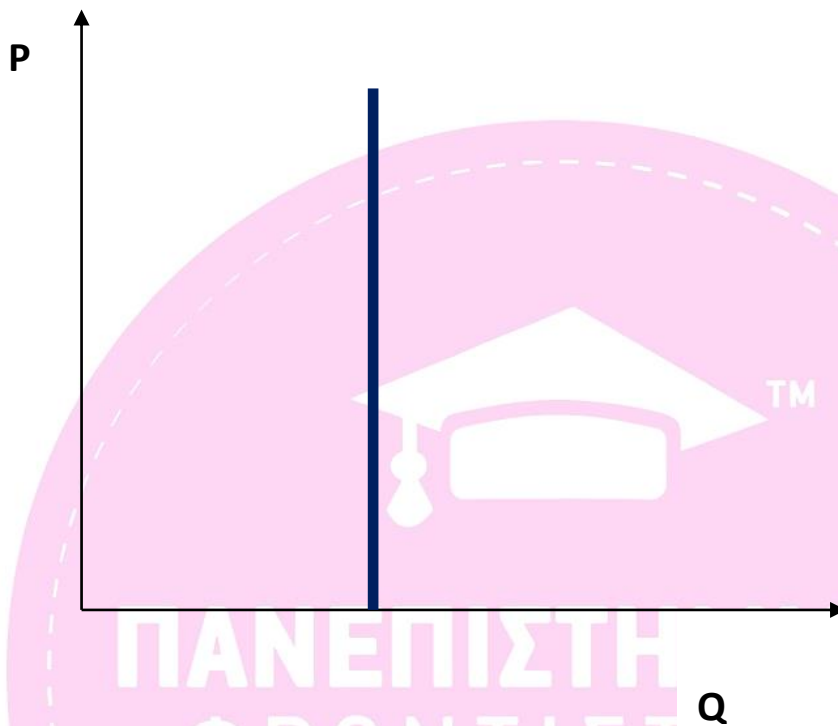
$|E_D| = 0$, τελείως ανελαστική ζήτηση

$|E_D| \rightarrow \infty$, τελείως ελαστική ζήτηση

+ Καμπύλη αγαθού με τελείως ελαστική ζήτηση

Καμπύλη αγαθού με τελείως ανελαστική ζήτηση

Τι είναι τα συνολικά έσοδα;

Είναι τα ποσά που πληρώνουν οι αγοραστές και οι εισπράττουν οι πωλητές για ένα αγαθό.

Πώς υπολογίζονται τα συνολικά έσοδα;

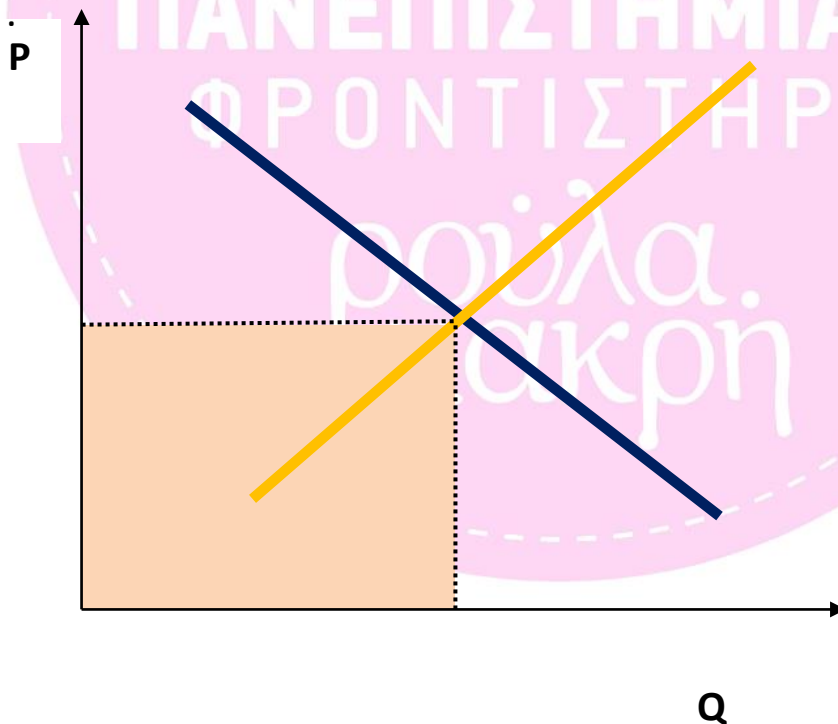
Από τον τύπο :

$$TR = P \cdot Q$$

Πώς επηρεάζει μια μεταβολή της τιμής τα έσοδα;

- Αν έχουμε ελαστική ζήτηση, μια αύξηση της τιμής μειώνει τα έσοδα
- Αν έχουμε ανελαστική ζήτηση, μια αύξηση της τιμής αυξάνει τα έσοδα

Καμπύλες ζήτησης και ^{TM} προσφοράς αγαθού και συνολικά έσοδα

Τι μετρά η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης;

Μετρά το βαθμό στον οποίο η ζητούμενη ποσότητα ανταποκρίθηκε στη μεταβολή του εισοδήματος του αγοραστή.

Είδη αγαθών με θετική και αρνητική αντίστοιχα εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης

- Τα κανονικά αγαθά έχουν θετική εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης
- Τα κατώτερα αγαθά έχουν αρνητική εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης
- Τα αγαθά πολυτελείας έχουν πολύ μεγάλη θετική εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης
- Τα αναγκαία αγαθά έχουν μικρή θετική εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης

Πώς υπολογίζεται η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης;

Από τον τύπο :

Εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης

$$= \frac{\text{Ποσοστιαία μεταβολή ζητούμενης ποσότητας}}{\text{Ποσοστιαία μεταβολή εισοδήματος}}$$

$$E_Y = \frac{\frac{dQ}{Q}}{\frac{dY}{Y}}$$

Τι μετρά η ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή;

Μετρά το βαθμό στον οποίο η προσφερόμενη ποσότητα ανταποκρίθηκε στη μεταβολή της τιμής.

Προσφορά ανάλογα με την ελαστικότητα ως προς την τιμή

- Ελαστική (Η προσφερόμενη ποσότητα ανταποκρίνεται αρκετά στις μεταβολές της τιμής)
- Ανελαστική (Η προσφερόμενη ποσότητα ανταποκρίνεται ελάχιστα στις μεταβολές της τιμής)

Χρόνος και ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή

Η προσφορά τείνει να είναι πιο ελαστική μακροχρόνια, παρά βραχυχρόνια.

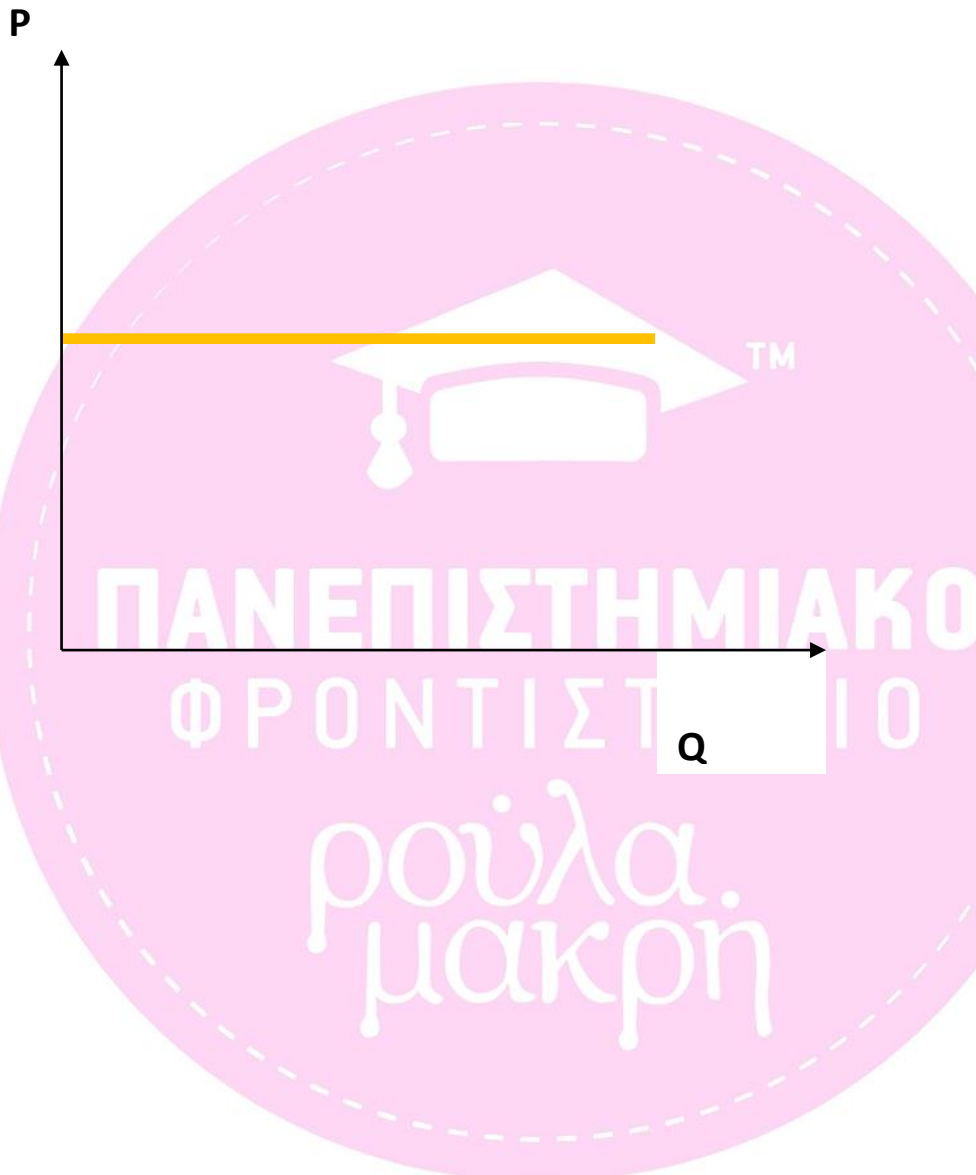
Πώς υπολογίζεται η ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή;^{TM}

Από τον τύπο :

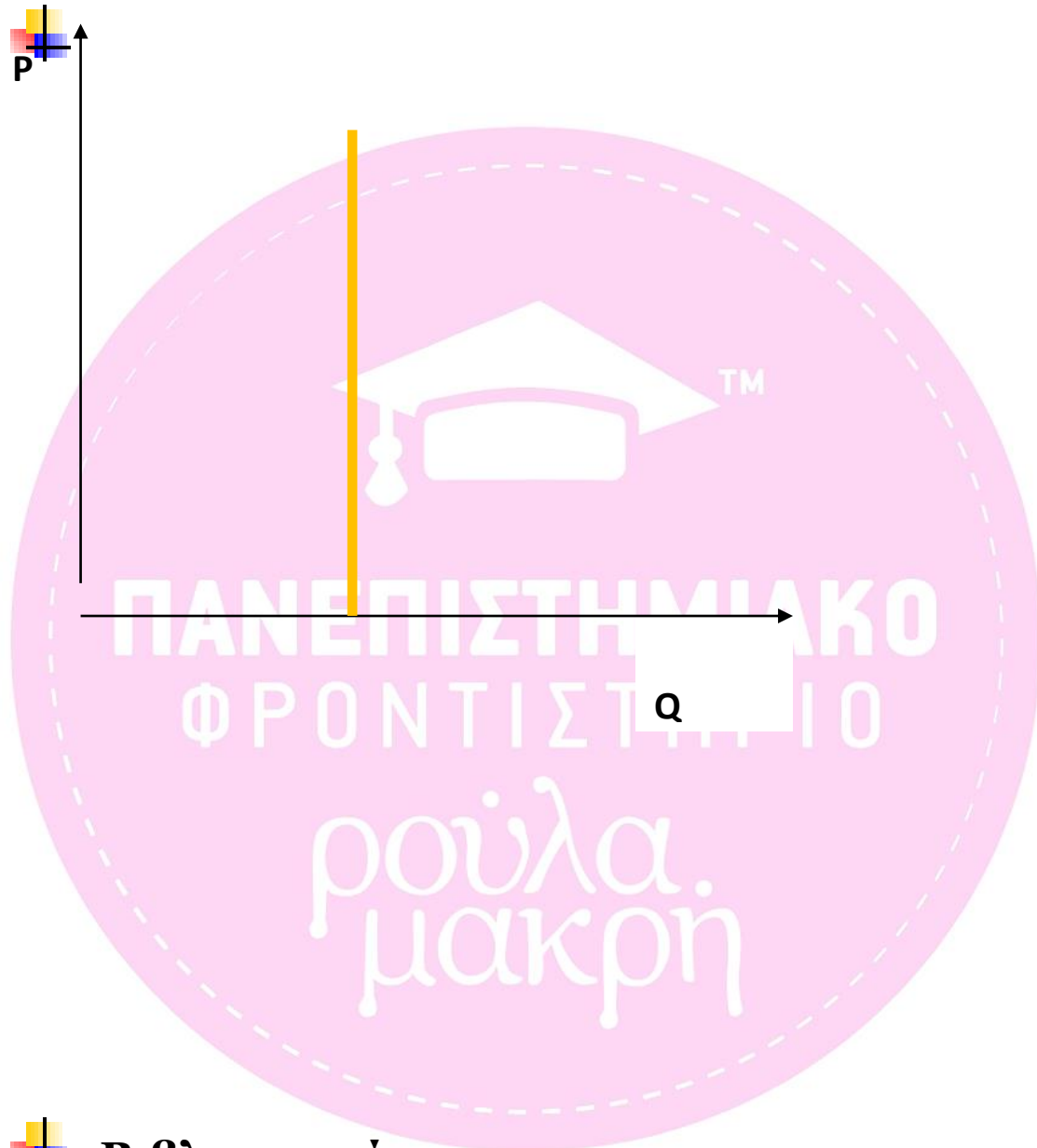
Ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή
$$= \frac{\text{Ποσοστιαία μεταβολή προσφερόμενης ποσότητας}}{\text{Ποσοστιαία μεταβολή τιμής}}$$

$$E_s = \frac{\frac{dQ}{Q}}{\frac{dP}{P}}$$

 Καμπύλη αγαθού με τελείως ελαστική προσφορά

Καμπύλη αγαθού με τελείως ανελαστική προσφορά

Βιβλιογραφία

Mankiw G. (2003), "Αρχές της Οικονομικής", Τόμος Α', Εκδόσεις Δαρδανός

